

ВИСНОВОК

наукового керівника щодо дисертаційної роботи
САМУСЕНКА Дмитра Сергійовича на тему:
«**Особливості стану імунної системи у хворих на фурункульоз носу та їх імунокорекція**» на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань «22 – Охорона здоров'я» за спеціальністю «222 – Медицина»

1. Характеристика особистості здобувача.

САМУСЕНКО Дмитро Сергійович закінчив Харківський національний медичний університет за спеціальністю «Лікувальна справа» та здобув кваліфікацію лікаря у 2020 р. З 2020 р. по 2022 рік проходив інтернатуру за фахом «Отоларингологія». У 2022 р. вступив на денну форму навчання до аспірантури за державним замовленням в Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 – «Медицина».

Коротка характеристика особистих властивостей здобувача. У процесі виконання індивідуального плану наукової роботи та підготовки дисертації Самусенко Д.С. проявив себе як відповідальний науковець, клініцист, який вміє чітко формулювати мету та завдання досліджень, планувати та організовувати їх проведення.

За час навчання в аспірантурі Самусенко Д.С. опублікував 8 наукових праць у фахових наукових виданнях, з яких у виданнях, включених до наукометричної бази Scopus – 7.

Виписка з трудової.

З 2020 – 2022 рр. лікар-інтерн.

З 2022 – по т.ч. – аспірант кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та лікар отоларинголог дитячого відділення.

2. Виконання освітньо-наукової програми.

Здобувачем Самусенко Д.С. в повному обсязі виконано індивідуальний навчальний план відповідно до освітньо-наукової програми «Медицина» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна МОН України (1620 годин / 54 кредити ЄКТС): «Іноземна мова для аспірантів (англійська)» 240 годин (8 кредитів ЄКТС) – іспит; «Філософські засади та методологія наукових досліджень» 150 годин (5 кредитів ЄКТС) – залік; «Методологія наукового дослідження» 90 годин (3 кредити ЄКТС) – залік; «Медико-біологічна статистика» 90 годин (3 кредити ЄКТС) – залік; «Сучасні напрямки наукових досліджень в медицині, дотримання основних принципів біоетики та академічної доброчесності у науковій діяльності» – іспит; «Сучасні аспекти клінічної імунології» 300 годин (10 кредитів ЄКТС) – залік; «Педагогіка вищої освіти» 90 годин (3 кредити ЄКТС) – залік; «Асистентська викладацька практика» 60 годин (2 кредити ЄКТС) – залік, що повністю відповідає VIII рівню Національної рамки кваліфікацій України та вимогам Порядку

підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 261 від 23.03.2016 р. (зі змінами).

Аспірант Самусенко Д.С. проявив себе як наполегливий та допитливий науковець, що оволодів загальнонауковими компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду та професійної етики.

Під час виконання ОНП Самусенко Д.С. набув універсальних навичок дослідника пов'язаних із застосуванням сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, організацією та проведенням занять та ін. Аспірант здобув мовних компетентностей, достатніх для представлення та обговорення результатів своєї наукової роботи англійською мовою в усній та письмовій формі. Здобувачем Самусенко Д.С. здобуто необхідні теоретичні знання, уміння, навички та інші компетентності, достатні для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності. Крім того, дисертант оволодів методологією наукової та педагогічної діяльності, провів власне наукове дослідження, результати якого мають новизну, теоретичне та практичне значення.

3. Виконання індивідуального плану наукової роботи (наукова складова освітньо-наукової програми).

Індивідуальний план наукової роботи здобувача Самусенко Д.С був затверджений рішенням вченої ради медичного факультету ХНУ імені В.Н. Каразіна (витяг з протоколу засідання Вченої ради від 17.11.2022 р. (протокол №4). Науковим керівником призначено доктора медичних наук, професора кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології ПОПОВА Миколу Миколайовича. Термін виконання: 2022–2026 рр.

4. Актуальність дисертаційної роботи.

Здобувач Самусенко Д.С. разом із науковим керівником на підставі проведеного патентного пошуку та аналізу сучасних літературних джерел визначили актуальність теми дисертаційної роботи, метою якої було підвищення ефективності лікування та прогнозування перебігу фурункульозу носової порожнини шляхом вивчення патогенетичних особливостей та імунних чинників. Основні завдання дослідження полягали у вивченні клінічних, бактеріологічних та імунологічних показників хворих на фурункульоз носа, аналізі особливостей секреторного імунітету та дослідженні характеру змін в імунній системі при різних формах фурункульозу носу; дослідження рівнів та впливу ІЛ-33 на імунорегуляторні процеси та оцінка клінічної, імунологічної та безпекової ефективності імуномодельючої терапії у хворих з фурункульозом носу при різних варіантах перебігу та розробці математичної моделі на підставі клінічних, лабораторних та імунологічних показників з метою прогнозування перебігу та ризиків реактивації.

5. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами

Дисертаційна робота Самусенка Д.С. виконана в рамках науково-дослідної роботи кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна «Роль імунних, аутоімунних та метаболічних розладів у патогенезі інфекційного процесу, що викликаний бактеріями, вірусами, вірусно-бактеріальними асоціаціями при гострому, затяжному та хронічному перебігу хвороби та оптимізація засобів терапії», № держреєстрації 0117UC04874 та «Вивчення ролі імунних, аутоімунних та метаболічних розладів у патогенезі та наслідках інфекційного процесу, що викликаний бактеріями, вірусами, вірусно-бактеріальними асоціаціями при гострому, затяжному та хронічному перебігу хвороби та удосконалення тактики лікування» № держреєстрації 0123U105022.

6. Наукові положення, розроблені особисто здобувачем, та їх новизна.

Здобувачем Самусенко Д.С. на підставі проведеного комплексного вивчення клінічних, лабораторних, бактеріологічних, імунологічних та імуноферментних досліджень розширено існуючі та отримано нові дані щодо ролі імунних чинників у розвитку фурункульозу носу та його рецидивуючого перебігу.

Визначено особливості спектру мікрофлори слизової оболонки носа хворих на загальний фурункульоз, ускладнений фурункулом носа з визначенням їх кількісного і якісного складу та чутливості ізолятів до антимікробних засобів в сучасних умовах. Встановлено, що у хворих на загальний фурункульоз, ускладнений фурункулом носа ступінь колонізації значно вище і їх спектр представлений виключно бактеріальними і мікобактеріальними асоціаціями, які складаються з трьох і більше мікроорганізмів і виявляє високу резистентність до всіх класів антибіотиків.

Вперше надано характеристику динаміки рівню ІЛ-33 та імунних перебудов клітинної та гуморальної ланки та встановлено їх роль як предикторів перебігу та наслідків фурункульозу носу. Досліджено імунний статус хворих з визначенням порушень у клітинній, гуморальній та фагоцитарній ланці імунітету.

Доведена клінічна ефективність та безпечність ліофілізованого лізату бактерій як імуномодуючого засобу у хворих на ФН у якості терапії супроводу, що спричиняє достовірний позитивний вплив на показники імунограми та вірогідність розвитку рецидивів.

На підставі комплексного вивчення клінічних, лабораторних та біохімічних даних запропоновано лінійну математичну модель прогнозування перебігу ФН та тривалості госпіталізації.

7. Нові науково обґрунтовані теоретичні та/або експериментальні результати проведених здобувачем досліджень, що мають істотне значення для певної галузі знань та підтверджуються документами, які засвідчують проведення таких досліджень.

Практичне значення роботи полягає у рекомендації щодо моніторингу показників імунограми, інтерлейкіну-33 для прогнозування перебігу та тяжкості фурункульозу носу.

З метою підвищення ефективності лікування та корекції імунних порушень у хворих на фурункульоз носу запропонована доцільність застосування у складі комплексної терапії препарату ліофілізованого лізату бактерій (Бронхо-Вакс) за стандартною схемою: по 1 капсулі 7 мг натще, щодобово протягом 10 послідовних днів на місяць, 3 місяці поспіль.

Запропоновано математичну модель, що дозволяє прогнозувати перебіг ФН та тривалість госпіталізації залежно від віку пацієнта, анамнезу хвороби, рівня гемоглобіну, кількості лімфоцитів. Модель рекомендована до використання у практиці лікарів терапевтичного профілю та отоларингологів з метою оптимізації тактики ведення та індивідуалізації підходів до терапії.

Результати роботи впроваджено у наукову, практичну та освітню діяльність кафедри інфекційних хвороб та клінічної імунології медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; кафедри онокології, радіології та радіаційної медицини медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна; кафедри мікробіології, вірусології, епідеміології з курсом інфекційних хвороб ДВНЗ «Ужгородський національний університет»; Комунального некомерційного підприємства «Міська клінічна лікарня №27» Харківської міської ради; ТОВ «Центр сімейної медицини та інтегрованих послуг «Клініка сімейного здоров'я» (кількість актів впровадження – 5 шт).

8. Ступінь обґрунтованості та достовірності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Наукові положення, висновки та практичні рекомендації є результатом досліджень, що виконані здобувачем. Достовірність отриманих теоретичних та практичних розробок визначається деталізованою логікою досліджень, використанням сучасних методів наукових досліджень та методами статистичної обробки результатів, що переконливо доводить обґрунтованість та вірогідність наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих здобувачем.

9. Апробація результатів дисертації.

Основні положення і результати дисертаційного дослідження, теоретичні та практичні висновки та рекомендації були оприлюднені у доповідях на XXI науково-практичній конференції з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної медицини», Всеукраїнській науково-практичній конференції з міжнародною участю «Клінічна імунологія та алергологія: нові вимоги та досягнення в умовах війни» (4–6 березня 2026 р., онлайн), м. Харків.

За темою дисертації опубліковано 3 тез конференцій та 7 статей серед яких у рецензованих фахових періодичних виданнях, включених до міжнародної наукометричної бази Scopus, та 1 стаття у виданні, що включено до фахових періодичних видань України за спеціальністю «222 – Медицина»

категорії Б. Провідний внесок за обсягом у матеріали публікацій належить здобувачу. Опубліковані в співавторстві наукові статті повністю відображають концепцію роботи, підтверджують ідеї і рішення поставлених дисертантом завдань.

Статті у рецензованих фахових періодичних виданнях України, включених до міжнародної наукометричної бази Scopus

1. Самусенко Д.С., Попов М.М. (2024). Стан гуморального імунітету у хворих на гнійно-запальні захворювання порожнини носа. *Каразінський імунологічний журнал*. Т.7, №1(13). С.18–24. DOI: <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2024-13-02>;
2. Попов, М., Самусенко, Д., & Огнівенко, О. (2024). Мікробіоценоз слизової оболонки носа хворих на загальний фурункульоз, ускладнений фурункулом носа. *Каразінський імунологічний журнал*, 7(2(14)), 183-191.
3. Попов, М., Самусенко, Д., & Огнівенко, О. (2024). Стан місцевого імунітету у хворих на фурункульоз. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Медицина*, 32(4(51)), 487-494. <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2024-51-04>
4. Дорош, Д., Самусенко, Д. (2025). Роль інтерлейкіну-33 при запальних захворюваннях порожнини носа. *Каразінський імунологічний журнал*, 8(1(15)), 160-172. <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2025-15-11>
5. Самусенко Д.С., Попов М.М., Мартиненко О.В. Розробка моделі математичного прогнозування перебігу захворювання у хворих на фурункульоз носа. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Медицина*. 2025. Т. 33. № 3(54). С. 385–395. DOI: <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2025-54-07>
6. Попов М. М., Самусенко Д. С., Дорош Д. М. Оцінка імуномодулювальної дії ліофілізованого лізату бактерій у складі комбінованої терапії фурункульозу носа. *Каразінський імунологічний журнал*. 2025. Т.8, №3(17). С. 324-331. **Scopus** <https://doi.org/10.26565/3083-5615-2025-17-01> ISSN: 3083-5615;
7. Самусенко Д. С., Попов М. М. Інтерлейкін-33 як цитокін-алармін і біомаркер запальної активності гострого фурункульозу присінка носа при епізодичному та рецидивуючому перебігу. *Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія Медицина*. 2026. Т.34, №1(58). С. 37-49. **Scopus** <https://doi.org/10.26565/2313-6693-2026-58-03> ISSN: 2313-6693

Статті у рецензованих фахових періодичних виданнях України

1. Самусенко, Д. (2025). Особливості стану показників імунного статусу у хворих на гнійно-запальні захворювання носової порожнини. *Імунологія та алергологія: наука і практика*, (1), 43-48. <https://doi.org/10.37321/immunology.2025.1-04> (фахова)

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації:

1. Самусенко Д.С. Математичне прогнозування тяжкості перебігу у хворих на фурункульоз носу // XXII Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної медицини», 10-11 квітня 2025 р. тези. С.185-187
2. Попов М.М., Самусенко Д.С., Особливості секреторного імунітету у хворих на фурункульоз носу. Науково-практична конференція з міжнародною участю «Мечникові читання – 2023» 3 листопада 2023 року, с. 66
3. XXI Науково-практична конференція з міжнародною участю «Актуальні питання сучасної медицини», доповідь
4. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Клінічна імунологія та алергологія: нові вимоги та досягнення в умовах війни» (4–6 березня 2026 р., онлайн), м. Харків (доповідь);
5. Самусенко Д.С., Попов М.М. Застосування ліофілізованого лізату бактерій у складі комбінованої терапії фурункульозу носа. Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю «Клінічна імунологія та алергологія: нові вимоги та досягнення в умовах війни» (4–6 березня 2026 р., онлайн), м. Харків (тези);

9. Особистий внесок здобувача в одержанні наукових результатів, що виносяться на захист.

Дисертація є самостійним закінченим науковим дослідженням автора. Дисертантом визначено основний напрям, мету та завдання дослідження; складено план роботи та розроблені її основні теоретичні і практичні положення. Автором проведено аналіз вітчизняних та закордонних публікацій за напрямом дослідження. Здобувачем самостійно проведено статистичне опрацювання первинних даних за допомогою стандартних статистичних методів і викладено в матеріалах дисертації у вигляді таблиць та графіків. Самостійно написані розділи дисертації. Дисертант спільно з науковим

керівником сформулював основні положення та висновки роботи. Підготовлено публікації за матеріалами дисертаційної роботи у періодичних фахових наукових виданнях. Спеціальність, якій відповідає дисертація: дисертаційна робота відповідає спеціальності «222 – Медицина» галузі знань «22 – Охорона здоров'я».

10. Відомості щодо проведення біоетичної експертизи дисертації.

Комплексну програму досліджень дисертаційної роботи Самусенко Д.С. розглянуто та погоджено Комітетом з біоетики медичного факультету Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (витяг з протоколу № 5/2 від 11.03.2026 р.).

11. Єдність змісту роботи, оцінка мови та стилю дисертації.

Дисертаційна робота викладена державною мовою, якою здобувач володіє досконало. Матеріали дисертації викладено з дотриманням норм наукового стилю: точність, ясність, логічність, об'єктивність; між послідовними частинами дисертації наявний чіткий причинно-наслідковий зв'язок. Спосіб подання матеріалів дослідження, наукових положень дисертації, висновків та рекомендацій забезпечують доступність їх сприйняття.

12. Відповідність дисертації вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.02.2022 р. та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р.

Дисертаційна робота Самусенка Дмитра Сергійовича на тему: «Особливості стану імунної системи у хворих на фурункульоз носу та їх імунокорекція» на здобуття наукового ступеня доктора філософії в галузі знань «22 – Охорона здоров'я» за спеціальністю «222 – Медицина» повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.02.2022 р. та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженими наказом МОН України № 40 від 12.01.2017 р. та може бути представлена до проведення попередньої експертизи.

Науковий керівник:

д.мед.н., професор кафедри інфекційних
хвороб та клінічної імунології

Микола ПОПОВ

В.О. Підпис засвідчую
Начальник відділу
кадрів

Лета